

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Πίνακες Μελέτης</i>	15
<i>Γραφήματα Μελέτης</i>	21
<i>Εικόνες Μελέτης</i>	23
<i>Πρόλογος</i>	25
<i>Εισαγωγή</i>	29
Ευχαριστίες	33
1. <i>Εννοιολογική προσέγγιση κεντρικών-βασικών εννοιών της μελέτης</i>	35
1.1 <i>Κοινωνιολογία (ορισμός, αντικείμενο, μέθοδοι)</i>	35
1.2 <i>Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης</i>	37
1.3 <i>Κοινωνικοποίηση και πολιτική κοινωνικοποίηση</i>	41
1.3.1 <i>Ιστορική αναδρομή κοινωνικοποίησης και πολιτικής κοινωνικοποίησης</i>	41
1.3.2 <i>Εννοιολογική και κοινωνιολογική θεωρητική προσέγγιση της κοινωνικοποίησης</i>	44
1.3.2.1 <i>Λειτουργιστική ή φονξιοναλιστική προσέγγιση της ισορροπίας (συναινετικό πρότυπο)</i>	44
1.3.2.2 <i>Μαρξιστική και νεομαρξιστική προσέγγιση της σύγκρουσης και της κοινωνικής αναπαραγωγής (συγκρουσιακό πρότυπο)</i>	47
1.3.2.3 <i>Ερμηνευτικές προσεγγίσεις: θεωρητική προσέγγιση της κοινωνικής ή συμβολικής διαντίδρασης/αλληλεπίδρασης</i>	50
1.3.2.4 <i>Συμπέρασμα</i>	52
1.3.3 <i>Εννοιολογική προσέγγιση της πολιτικής κοινωνικοποίησης</i>	54
1.3.4 <i>Μορφές ή τύποι πολιτικής κοινωνικοποίησης από τον Π. Τερλεξή (1975)</i>	58

1.3.5 «Άσχετη» πολιτική κοινωνικοποίηση – μάθηση/διδασκαλία	61
1.3.6 Φορείς πολιτικής κοινωνικοποίησης	65
1.4 Εννοιολογική προσέγγιση της εκπαίδευσης και του σχολείου σε σχέση με την πολιτική κοινωνικοποίηση	69
1.5 Συμπέρασμα	72
2. Δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα στην εκπαίδευση	75
2.1 Δημοκρατία και τα κριτήριά της κατά τον Dahl	75
2.2 Δημοκρατία και ο δημοκρατικός πολίτης	76
2.3 Ανθρώπινα δικαιώματα και σχολείο στην Ευρώπη	80
2.3.1 Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι διακηρύξεις τους	80
2.3.2 Ο Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	82
2.3.3 Παιδεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα	84
2.3 Τα ανθρώπινα δικαιώματα ως όρος και «όριο» της δημοκρατίας	86
2.4 Συμπέρασμα	88
3. Πολιτική κοινωνικοποίηση και σχολείο. Η σύνδεση της πολιτικής κοινωνικοποίησης με τους παράγοντες του σχολείου	89
3.1 Εισαγωγικά: Η εκπαίδευση και το σχολείο	89
3.2 Δημοκρατική εκπαίδευση-σχολείο: Αναλυτικό πρόγραμμα, εκπαιδευτικοί στόχοι, μέθοδοι, αξιολόγηση, διαδικασίες κ.ά.	91
3.2.1 Η σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση	96
3.2.2 Η εκπαίδευση στη σύγχρονη διεθνή και ευρωπαϊκή κοινωνία	97
3.3 Δημοκρατική σχολική κοινότητα-τάξη	101
3.3.1 Σχολική κοινότητα	103
3.3.2 Σχολική τάξη	105
3.4 Δραστηριότητες/δράσεις σχολείου-τάξης για μια δημοκρατική παιδεία	107
3.4.1 Οι σύγχρονες δημοκρατικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις και τα αναλυτικά προγράμματα	109
3.4.2 Σχολικές δραστηριότητες, σχολικοί θεσμοί και κατευθύνσεις μιας δημοκρατικής σχολικής κοινότητας-τάξης	115
3.5 Συμπερασματική σημείωση	123

4. Ανασκόπηση μελετών και ερευνών σχετικών με την πολιτική κοινωνικοποίηση στο σχολείο	125
4.1 Εισαγωγικά	125
4.2 Ενδεικτική θεώρηση ελληνικών και διεθνών ερευνών και μελετών που αφορούν την πολιτική κοινωνικοποίηση των παιδιών	126
4.2.1 Έρευνες και μελέτες για την πολιτική κοινωνικοποίηση των παιδιών στον διεθνή χώρο	126
4.2.2 Αναφορά σε νεότερες σχετικές με το θέμα διεθνείς έρευνες . .	132
4.2.3 Έρευνες και μελέτες για την πολιτική κοινωνικοποίηση των παιδιών στην Ελλάδα	136
4.3 Συμπεράσματα	165
5. Μεθοδολογία της έρευνας	170
5.1 Επιλογή και σημασία της έρευνας	170
5.2 Σκοπός της παρούσας έρευνας	172
5.3 Δείγμα	174
5.4 Μέσα συλλογής δεδομένων και στατιστική επεξεργασία	178
5.4.1 Θεμελίωση ποσοτικής έρευνας με ερωτηματολόγιο	178
5.4.2 Η δημιουργία του ερωτηματολογίου της έρευνας	180
5.4.3 Μέσα συλλογής δεδομένων – Στατιστική επεξεργασία	181
6. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας	184
6.1 Στάσεις και αντιλήψεις απέναντι στα πολιτικά κόμματα	184
α) Ρόλος των πολιτικών κομμάτων	185
β) Στάσεις απέναντι στα πολιτικά κόμματα	185
γ) Αντιλήψεις για τις έννοιες «μονοκομματισμός» – «πολυκομματισμός»	186
δ) Κομματικές προτιμήσεις-ταυτοποιήσεις	186
δ1) Περιγραφική ανάλυση της ερώτησης 4	187
δ2) Συσχέτιση κατηγορικών μεταβλητών (Crosstabs & χ^2 test) για την ερώτηση 4	187
δ3) Περιγραφική ανάλυση της ερώτησης 5	192
δ4) Συσχέτιση κατηγορικών μεταβλητών (Crosstabs & χ^2 test) για την ερώτηση 5	193
6.2 Πολιτικά κ.ά. πρόσωπα προς μίμηση ή αποφυγή. Γνώσεις πολιτικών προσώπων	202

α) Πολιτικά και άλλα πρόσωπα προς μίμηση ή αποφυγή	202
β) Γνώσεις πολιτικών προσώπων	205
6.3 Αντιλήψεις για τη χώρα – στάσεις απέναντι στις άλλες χώρες. . .	206
α) Αντιλήψεις για τη χώρα	206
β) Προτιμήσεις για άλλες χώρες	207
γ) Φιλικές και εχθρικές χώρες	208
δ) Εθνοκεντρικές τάσεις	211
6.4 Τρόπος απόκτησης εμπειριών και διαμόρφωσης στάσεων για τη δόμηση της πολιτικής αντίληψης των μαθητών	212
α) Σημαντικότητα συμμετοχής στα πολιτικά πράγματα	212
β) Μεταβλητές που επηρεάζουν την ψήφο του μαθητή, άρα επιδρούν στην πολιτική κοινωνικοποίησή του	213
β1) Περιγραφική ανάλυση και μέσοι όροι	213
β2) Παραγοντική ανάλυση στις μεταβλητές που επιδρούν στην ΠΚ των μαθητών: Όταν ψηφίζεις τον πρόεδρο της τάξης σου, τι μετράει περισσότερο για σένα;	218
β3) Συγκριτική ιεράρχηση μεταξύ των τεσσάρων παραγόντων (Friedman Test, Wilcoxon Signed Ranks Test)	222
β4) Συσχέτιση των τεσσάρων παραγόντων με τα δημογραφικά στοιχεία της έρευνας (T test, One Way Anova)	222
γ) Προσδοκίες που έχουν οι μαθητές από τον υποψήφιο πρόεδρο της σχολικής τους τάξης	231
γ1) Περιγραφική ανάλυση και μέσοι όροι	231
γ2) Συγκριτική ιεράρχηση των σχετικών μεταβλητών με τις προσδοκίες των μαθητών από τον πρόεδρο της τάξης τους (Friedman test, Wilcoxon Signed Ranks Test) . . .	234
7. Συζήτηση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της έρευνας	237
7.1 Στάσεις και αντιλήψεις απέναντι στα πολιτικά κόμματα	237
α) Ρόλος των πολιτικών κομμάτων	238
β) Στάσεις απέναντι στα πολιτικά κόμματα	239
γ) Αντιλήψεις για τις έννοιες «μονοκομματισμός» – «πολυκομματισμός».	239
δ) Κομματικές προτιμήσεις-ταυτοποιήσεις.	240
7.2 Πολιτικά και άλλα πρόσωπα προς μίμηση ή αποφυγή – γνώσεις πολιτικών προσώπων	245
α) Πολιτικά και άλλα πρόσωπα προς μίμηση ή αποφυγή	245
β) Γνώσεις πολιτικών προσώπων	249

7.3 Αντιλήψεις για τη χώρα – στάσεις απέναντι στις άλλες χώρες . . .	250
α) Αντιλήψεις για τη χώρα	250
β) Προτιμήσεις για άλλες χώρες	252
γ) Φιλικές και εχθρικές χώρες	253
δ) Εθνοκεντρικές τάσεις	254
7.4 Τρόπος απόκτησης εμπειριών και διαμόρφωσης στάσεων για τη δόμηση της πολιτικής αντίληψης των μαθητών στο σχολείο	255
α) Σημαντικότητα συμμετοχής στα πολιτικά πράγματα	255
β) Μεταβλητές/παράγοντες που επιδρούν στην πολιτική κοινωνικοποίηση του μαθητή και επηρεάζουν την ψήφο του . . .	257
γ) Προσδοκίες που έχουν οι μαθητές από τον υποψήφιο πρόεδρο της σχολικής τους τάξης	266
7.5 Συμπεράσματα της εμπειρικής έρευνας	268
 Γενικά συμπεράσματα: Κοινωνιολογικοί προβληματισμοί και εκπαιδευτικές προτάσεις	281
Βιβλιογραφικές αναφορές	293
Παράρτημα	319
1. Ανώνυμο ερωτηματολόγιο για μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης δημοτικού	319
2. Νέα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (2021)	323